

עפ"ג 21997/03/22 - מדינת ישראל נגד זכרייה מאדי

בית המשפט המחוזי בחיפה

14 יולי 2022

עפ"ג 21997-03-22 מדינת ישראל נ' מאדי(עציר)
עפ"ג 26548-03-22 מאדי(עציר) נ' מדינת ישראל
לפני הרכב כב' השופטים:
אברהם אליקים, סגן נשיא [אב"ד] תמר נאות פרי רונית בש
המערכת והמשיבה שכנגד מדינת ישראל

נגד

המשיב והמעורר שכנגד זכרייה מאדי (עציר)

פסק דין

סגן הנשיא השופט אברהם אליקים [אב"ד]:

מבוא

1. זכרייה מאדי יליד 2002 (להלן-מאדי) נדון בבית משפט השלום בחיפה (סגנית הנשיאה השופטת תדמור-זמיר) (להלן-בית משפט קמא) במסגרת ת"פ 18472-06-21 למאסר בפועל של 14 חודשים ביחד עם מאסר מותנה בגין הרשעתו בעבירות של התפרעות, הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, היזק בזדון בצוותא ממניע גזעני והפרת הוראה חוקית.

2. שני הצדדים לא השלימו עם גזר הדין, המדינה הגישה ערעור (עפ"ג 21997-03-22) ובו ביקשה להחמיר בעונשו של מאדי ולהטיל עליו גם קנס הולם ומרתיע. מאדי הגיש ערעור ללא נימוקים ובו ביקש להפחית את משך המאסר בפועל, בערבו של יום 15.6.22 הגיש מאדי נימוקי ערעור שהתבררו בדיון שקוים ביום 16.6.2022. בנסיבות אלו אפשרנו למדינה להשלים טיעונים בכתב וביום 24.6.2022 הוגשה תגובה בכתב מטעמה.

העובדות בהן הודה מאדי-במסגרת הסדר דינוי ותיקון כתב האישום

3. אירועי כתב האישום התרחשו בעיצומה של מערכה צבאית בין מדינת ישראל לבין ארגון החמאס שכונתה 'מבצע שומר חומות'. תחת מתקפה של אלפי רקטות, התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ על רקע לאומני-גזעני.

4. על פי האישום הראשון, בלילה שבין 12.5.21 ל-13.5.21 נטל מאדי חלק בהתפרעות בה התקהלו עשרות אנשים בעכו, חלקם רעולי פנים, חסמו כבישים, ידו אבנים ובקבוקי תבערה באופן שיש בו להטיל אימה על הציבור. מאדי יידה כחמש אבנים לעבר שוטרים בצוותא חדא עם מתפרעים אחרים שזרקו אבנים נוספות, בגין עבירות אלו הורשע בביצוע עבירה של התפרעות- עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן-החוק) ועבירה של הפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות- עבירה לפי סעיף 275א וסעיף 29 לחוק.

5. על פי האישום השני סמוך לאחר מכן הגיע מאדי למחסן בידעו שהוא בבעלות יהודי וזאת על מנת לזרוע במקום הרס ממניע של גזענות או עוינות כלפי ציבור מחמת דת או קבוצה דתית. מאדי ועשרות אחרים הוציאו שקי תבלינים ושפכו תכולתם, שברו חפצים מתוך מניע של גזענות, אחרים הציתו את המחסן שנשרף כליל על תכולתו. בעת ביצוע המעשים היה על מאדי לשהות בבית הוריו בתנאי שחרור מגבילים כפי שקבע בית משפט לנוער ביום 26.3.2020 במסגרת תיק מ"ת 41366-03-20.

בגין עבירות האישום השני הורשע מאדי בעבירה של היזק בזדון ממניע גזעני - עבירה לפי סעיפים 144, 452 ו-29 לחוק ועבירה של הפרת הוראה חוקית - עבירה לפי סעיף 287(א) לחוק.

6. העבירות בגין היה על מאדי לשהות בבית הוריו בתנאים מגבילים בוצעו בימים, 6.3.2020 ו-9.3.2020, היו עבירות של ניסיון הצתה והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו. באותו תיק הוא שוחרר בתנאים מגבילים ביום 26.3.2020, בלילה שבין 12.5.2021 ל-13.5.2021 בוצעו העבירות הקשורות בתיק שלפנינו. ביום 5.10.2021 נדון מאדי ל-12 חודשי מאסר בפועל על ידי בית המשפט המחוזי לנוער וביום 27.1.2022 נגזר דינו בתיק שלפנינו, ל-14 חודשי מאסר בפועל ונקבע כי בהם יישא במצטבר למאסר האחר.

תמצית גזר הדין

7. בית משפט קמא קבע בגין האישום הראשון מתחם עונש הולם שנע בין מאסר קצר לבין 14 חודשי מאסר בפועל ובגין האישום השני מתחם עונש הולם שנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר בפועל והשית על מאדי עונש כולל של 14 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה.

בהסכמה הסתמכו הצדדים בפני בית משפט קמא על תסקירי שירות המבחן לנוער שהוגשו במסגרת התיק המקביל. בשל מעצרו של מאדי בתיק המקביל נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית.

בית משפט קמא קבע כי מדובר בעבירות חמורות שעשויות לגרום לפגיעות משמעותיות בגוף וברכוש ואף לגרום לאובדן חיי אדם ומשום כך יש להרתיע מפני ביצוען. נקבע כי מעשים אלה קוראים תגר על ריבונותה של המדינה ושלטון החוק, וכי לא ניתן להשלים עמם.

לזכות מאדי נזקפו הודאתו וגילו הצעיר (בן 18 ו-9 חודשים בעת ביצוע עבירות).

תמצית טענות הצדדים

8. ב"כ המדינה הדגישה כי לגל ההפרות וההתפרעויות כפי שהיה במבצע שומר חומות יש להתייחס התייחסות ייחודית, הענישה לטענתה צריכה להיות חמורה יותר במיוחד שזו התנהגות של אדם כחלק מהמון, ולמעשיו יש משמעות בעידודם של אחרים. לטענתה בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק למניע של גזענות וכי הפגיעה בערכים המוגנים היא חמורה ביותר ולא כפי שקבע בית משפט קמא. לתמיכה בטענותיה הפנתה לפסקי דין שונים.

9. בא כוחו של מאדי הפנה לתסקיר שירות המבחן בתיק האחר, תסקיר חיובי לטענתו. הוא הבהיר כי בתיק זה מאדי נגרר אחרי אחרים ולא היה דומיננטי בביצוע העבירות. לטענתו במקרה זה היה מקום לקבוע מתחם עונש הולם אחד והחלטת בית משפט קמא לקבוע מתחם נפרד לכל אישום החמירה עם מאדי. הוא סקר את הרקע הנורמטיבי של משפחתו של מאדי ולתמיכה בטענותיו הפנה לפסיקה (בעיקרה מלפני 8 שנים). עוד הבהיר כי משפחתו של מאדי פיצתה את נפגע העבירה ולכן אין להוסיף מרכיב כספי נוסף.

דין

10. אקדים ואפנה לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות בע"פ 8172/21 חג'אזי נגד מדינת ישראל (15.5.2022):

"כידוע, ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שבהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או שהעונש שנגזר חורג באופן ממשי מרמת הענישה הנוהגת או הראויה בנסיבות דומות".

11. לאחר בחינת טיעוני הצדדים ונסיבות ביצוע העבירות על פי כתב האישום המתוקן, אני סבור כי העונש שנגזר על מאדי חורג לקולה באופן ממשי מרמת הענישה הראויה. בית משפט צריך לתת ביטוי בענישה לאירועים חמורים שנעשים ממניע לאומני גזעני כמתואר בפרק המבוא לכתב האישום המתוקן, מעשים שפוגעים בצורה חמורה מאוד באינטרסים חברתיים חשובים. עקרון ההלימה והצורך בהגנה על שלום הציבור ושיקולי הרתעה מחייבים להחמיר בעונשו של מאדי.

ראו לעניין המדיניות הראויה ע"פ 901/22 מדינת ישראל נגד אסווה (24.2.2022) אליו התייחסו שני הצדדים בטיעוניהם. באותו מקרה התערב בית המשפט העליון והעמיד עונשו של משתתף בהתפרעות ממניע גזעני על 22 חודשי מאסר חלף עונש של 12 חודשים שהטיל בית משפט קמא וכך נקבע באותו פסק דין:

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המונים, אשר מציבות סכנה ישירה וממשית לחיי אדם, ואף עלולות להוביל לפגיעות רציניות בגוף ורכוש. לפיכך, נקבע כי יש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותרסן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה... הדבר נכון ביתר שאת כאשר העבירות בוצעו ממניע גזעני, שמהווה נסיבה מחמירה שבכוחה להכפיל את עונשו של מבצע העבירה או להוביל למאסר של 10 שנים, לפי העונש הקל יותר (סעיף 144 לחוק העונשין). בשים לב לכך, נקבע זה מכבר שכאשר מדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע גזעני נדחים ככלל שיקולי ענישה אחרים, ובהם נסיבות אישיות ושיקולי שיקום, מפני שיקולי ההגנה על שלום הציבור וביטחון ושיקולי הרתעת היחיד והרבים.... במצבים אלה, אחריותו של המשיב אינה נקבעת אך על פי תרומתו הישירה לאירוע, אלא מתוך ראייה רחבה יותר של מטרתו המשותפת של ההמון שהוא היה חלק ממנו".

ראו בנוסף ע"פ 577/22 **מדינת ישראל נגד אוחנינה** (6.3.2022) בו נקבע:

"בעבירות המבוצעות על רקע גזעני, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה לפיה נדחים ככלל שיקולי ענישה אחרים, ובהם נסיבות אישיות ושיקולי שיקום, מפני שיקולי ההגנה על שלום הציבור וביטחון ושיקולי הרתעת היחיד והרבים".

וראו ע"פ 292/22 ו-ע"פ 398/22 **מדינת ישראל נגד חליל** (29.5.2022):

"לא אחת, עמד בית משפט זה על "החומרה היתרה הנודעת לפעולות של יידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה [...] לעבר כוחות הביטחון", ועל כך ש"מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה היא מחמירה, וניתן בה משקל ממשי לשיקולי הרתעה" (ע"פ 3708/21 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (13.7.2021))."

12. עוד יש להדגיש כי העבירות בוצעו תוך הפרת הוראה חוקית שאסרה על מאדי לצאת מהבית בשעות אלו. גם הליכי שיקום וטיפול לא עומדים על הפרק בשל עונש מאסר בו נושא מאדי בגין הרשעתו בעבירות של ניסיון הצתה, חבלה במזיד והפרעה לשוטרי במילוי תפקידו.

13. בטרם סיום אצין כי לא מקובלת עליי טענת הסנגור כי קביעת שני מתחמי עונש הולם לכל אישום במקום מתחם כולל אחד הביאה להחמרה עם מאדי. גם אם הייתה מתקבלת עמדת הסנגור והיה נקבע מתחם עונש אחד הוא חייב לכלול בתוכו את העובדה כי מדובר במספר מעשים, כך שתחומיו היו גבוהים יותר מהמתחם הבודד. ראו למשל פסק דינה של הנשיאה נאור (כתוארה אז) בע"פ 5668/13 **מזרחי נגד מדינת ישראל** (17.3.2016):

"לפי ההלכה הפסוקה, גם כאשר כמה מעשים נחשבים כחלק מאירוע אחד, הרי שבקביעת מתחם הענישה יש להתחשב במספרם ובחומרתם של המעשים".

סיכום

14. לאור כל האמור לעיל אציע לחברותי לדחות את ערעורו של מאדי ולקבל את ערעור המדינה כך שיוחמר עונשו של מאדי. מאחר וערכאת הערעור לא ממצה את הדין בעת קבלת ערעור המדינה על קולת העונש, אציע כי יועמד עונשו על 24 חודשי מאסר בפועל חלף המאסר בן 14 חודשים קשהטיל בית משפט קמא.

בשל גילו הצעיר ותקופת המאסר אציע לא להטיל קנס במקרה זה.

א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]

השופטת תמר נאות פרי:

אני מסכימה.

ת. נאות-פרי, שופטת

השופטת רונית בש:

אני מסכימה.

ר. בש, שופטת

הוחלט פה אחד לדחות הערעור בתיק עפ"ג 26548-03-22 ולקבל את ערעור המדינה בתיק עפ"ג 21997-03-22 כך שעונשו של המשיב יוחמר ל- 24 חודשי מאסר בפועל חלף המאסר בן 14 חודשים שהטיל בית משפט קמא, מתקופת המאסר ינוכו הימים בהם היה עצור, מיום 16.5.2021 ועד 4.10.2021. המאסר יהיה במצטבר לכל עונש מאסר אחר. רכיב המאסר המותנה יישאר על כנו.

ניתן היום, ט"ו תמוז תשפ"ב, 14 יולי 2022, במעמד הצדדים.

ר. בש, שופטת

**ת. נאות-פרי,
שופטת**

**א. אליקים, שופט
סגן הנשיא
[אב"ד]**